

KUTSESTANDARD

Kohtuarst, tase 8

Kohtuarst, tase 8 kutsestandard on aluseks koolitusprogrammide koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kohtuarst, tase 8	8

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Kohtuarstlik ekspertiis	Kohtuarst-ekspert, tase 8
Arstlik kohtutoksikoloogiaekspertiis	Arstlik kohtutoksikoloogiaekspert, tase 8
Kohtuhistoloogiaekspertiis	Kohtuhistoloogiaekspert, tase 8
Meditiinilise kriminalistika ekspertiis	Meditiinilise kriminalistika ekspert, tase 8

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
8. taseme kohtuarst teeb isiku ja surnu kohtuarstlikke ekspertiise ja uuringuid ning annab igakülgse, erapooletu ja teaduslikult põhjendatud eksperdiarvamuse. Lisaks sellele tegeleb ta valdkonna arendamise, juhendite ja valdkonda puudutavate seaduste väljatöötamise ning koolitamise ja juhendamise. Kohtuarst, tase 8 töötab iseseisvalt ning vastutab antud eksperdiarvamuse eest ning kaitseb oma arvamust kohtus. Kohtuarst on meeskonna liige, kes juhendab abipersonali ja suhtleb kolleegide ning klientidega.   Kohtuarsti kutsealal on järgmised spetsialiseerumised: Kohtuarst-ekspert, kes on läbinud kohtuarstiteaduse eriala residentuuri ja teeb kohtuarstlikke isiku ja surnu ekspertiise ning uuringuid.   Arstlik kohtutoksikoloogiaekspert on läbinud kohtuarstiteaduse, laborimeditsiini, farmakoloogia või muu arstliku eriala residentuuri ja saanud väljaõppe toksikoloogia valdkonnas. Ta teeb arstlikke kohtutoksikoloogilisi ekspertiise ja uuringuid.   Kohtuhistoloogiaekspert on läbinud kohtuarstiteaduse eriala või patoloogia eriala residentuuri ning saanud väljaõppe histoloogia valdkonnas. Ta teeb kohtuhistoloogilisi uuringuid.   Meditiinilise kriminalistika ekspert on läbinud kohtuarstiteaduse eriala residentuuri ja saanud väljaõppe meditsiinilise kriminalistika ja/või kohtuantropoloogia valdkonnas. Ta teeb meditsiinilis-kriminalistilisi ekspertiise ja uuringuid.   Kohtuarsti kutsealal on ka kohtuarst, tase 7 kutse, kes teeb isiku ja surnu kohtuarstlikke ekspertiise ja uuringuid ning annab igakülgse, erapooletu ja teaduslikult põhjendatud eksperdiarvamuse.
A.2 Tööosad
A.2.1 Ekspertiiside ja uuringute tegemine   2.1.1. Ekspertiisi või uuringuga seotud dokumentidega tutvumine, lisamaterjali tellimine.   2.1.2. Ekspertiisiks või uuringuks vajaliku informatsiooni sisestamine akti.   2.1.3. Ekspertiisi ja/või uuringu läbiviimine.   2.1.4. Täiendavate uuringute tegemine/tellimine ja tulemuste interpreteerimine.

- 2.1.5. Eksperdiarvamuse põhjenduse koostamine.
- 2.1.6. Eksperdiarvamuse koostamine, vastates menetleja küsimustele.
- 2.1.7. Tasuliste uuringute tegemine.
- A.2.2 Bioloogilise materjali võtmine ekspertiisiks või uuringuks
  - 2.2.1. Bioloogilise materjali võtmise vajalikkuse hindamine.
  - 2.2.2. Bioloogilise materjali võtmine ja pakendamine.
  - 2.2.3. Bioloogilise materjali saatmiseks dokumentatsiooni täitmine.
  - 2.2.4. Tulemuste interpreteerimine.
- A.2.3 Väljakutsetel osalemine
  - 2.3.1. Isiku meditsiiniline läbivaatus.
  - 2.3.2. Surnu vaatlus surnu leidmise kohas ja surnu muus asukohas.
  - 2.3.3. Esialgse arvamuse andmine menetlejale.
- A.2.4 Osalemine kompleks- ja/või komisjonilistes ekspertiisides
  - 2.4.1. Kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vajalikkuse hindamine.
  - 2.4.2. Menetleja teavitamine, ettepaneku tegemine komisjoni moodustamiseks.
  - 2.4.3. Komisjoni liikmete töö koordineerimine.
  - 2.4.4. Kompleks- ja/või komisjoniliste ekspertiiside tegemine.
  - 2.4.5. Ühise eksperdiarvamuse koostamine.
  - 2.4.6. Eriarvamusele jäämise põhjendamine.
- A.2.5 Osalemine kohtuistungil
  - 2.5.1. Kohtuistungiks ettevalmistamine.
  - 2.5.2. Kohtuistungil esinemine.
  - 2.5.3. Kirjalik vastamine kohtuistungil esitatud aega või ettevalmistust vajavatele küsimustele.
- A.2.6 Enesearendamine ja valdkonna arendamine
  - 2.6.1. Enese täiendamine täienduskoolitustel ja erialase kirjandusega.
  - 2.6.2. Kohtuarsti eriala arendamine.
  - 2.6.3. Valdkonna töö juhendite koostamine ja kaasajastamine.
  - 2.6.4. Ettepanekute tegemine õigusaktide väljatöötamiseks ja muutmiseks.
  - 2.6.5. Osalemine riiklikes ja/või rahvusvahelistes projektides.
  - 2.6.6. Ettekannete tegemine riiklikel ja rahvusvahelistel konverentsidel.
  - 2.6.7. Teadusartiklite ja/või raamatute publitseerimine.
- A.2.7 Koolitamine ja juhendamine
  - 2.7.1. Arst-residentide juhendamine.
  - 2.7.2. Erialaste koolituste läbiviimine erinevatele sihtgruppidele.
  - 2.7.3. Esinemine täienduskoolitustel lektorina.
  - 2.7.4. Bakalaureuse-, magistri- või doktoritööde juhendamine.

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

Kohtuarst-ekspert

- A.2.8 Isiku kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemine
  - 2.8.1. Isiku kohtuarstliku, sh günekoloogilise/androloogilise (ka laste) läbivaatuse tegemine.
  - 2.8.2. Meditsiiniliste dokumentide läbitöötamine.
  - 2.8.3. Asitõendi kirjeldamine.
  - 2.8.4. Tervisekahjustuse hindamine, sh traumamehhanismi ja tekitamise aja määramine.
  - 2.8.5. Tervise seisundi hindamine.
  - 2.8.6. Raviarstide diagnoosi ja ravi õigsuse hindamine.
- A.2.9 Surnu kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemine
  - 2.9.1. Kohtuarstliku lahangu tegemine.
  - 2.9.2. Preparaatori ja muu abipersonali juhendamine.
  - 2.9.3. Asitõendite kirjeldamine.
  - 2.9.4. Lahangumaterjali väljalõikamine ja histoloogiliste preparaatide interpreteerimine.
  - 2.9.5. Kohtuarstliku diagnoosi vormistamine.
  - 2.9.6. Surma põhjuse, surma aja ja tervisekahjustuse tekkemehhanismi määramine.
  - 2.9.7. Arstliku surmateatise vormistamine.
- Arstlik kohtutoksikoloogiaekspert**
- A.2.10 Toksilise aine toime hindamise ekspertiisi ja uuringu tegemine
  - 2.10.1. Toksilise aine toime hindamine surnu ekspertiisil või uuringul.

2.10.2. Asitõendite kirjeldamine.
2.10.3. Toksilise aine toimest tekkinud tervisekahjustuse hindamine isikul.
2.10.4. Kohtuarsti konsulteerimine.
A.2.11 Narkootiliste ainete suurte ja väikeste koguste hindamine
2.11.1. Kohtukeemia ekspertiisiaktide läbitöötamine.
2.11.2. Joovet tekitava narkootiliste/psühhotroopsete ainete annuse kindlakstegemine.
A.2.12 Joobe tuvastamine
2.12.1. Joobe tuvastamine kliinilise leiu ja /või dokumentide alusel.
2.12.2. Alkoholi/narkootilise aine kontsentratsiooni sündmuse hetkele tagasiarvutamine.
Kohtuhistoloogiaekspert
A.2.13 Histoloogiliste preparaatide interpreteerimine
2.13.1. Lisavärvingute valimine.
2.13.2. Histoloogilise uuringu vastuse ja histoloogilise diagnoosi vormistamine.
2.13.3. Histoloogialaborantide tegevuse juhendamine, histoloogiliste preparaatide kvaliteedi tagamine.
2.13.4. Kohtuarsti konsulteerimine.
2.13.5. Histoloogia valdkonna arendamine.
Meditšiinilise kriminalistika ekspert
A.2.14 Meditsiinilise kriminalistika ekspertiiside ja uuringute tegemine
2.14.1. Skeletiluude alusel surnu soo, vanuse, surma aja ja vigastuste tekkemehhanismide kindlaksmääramine.
2.14.2. Isiku vanuse määramine.
2.14.3. Eksperimentaalne vigastuste tekitamine ja vigastuste rekonstruktsioon traumamehhanismi kindlakstegemiseks.
2.14.4. Kohtuarsti konsulteerimine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Kohtuarsti tööaeg on fikseeritud tööaeg, vajadusel osaleb ta isiku või surnu vaatlusel väljaspool tööaega. Töö on pingeline ja nõuab vaimset pingutust. Tööülesannete täitmisel puutub ta kokku bioloogilise ja keemilise ohuga. Kohtuarst töötab sisetingimustes, vajadusel uuritava asukohas (nt kinnipidamisasutus, meditsiinasutus, välitingimustes).

A.4 Töövahendid

Kohtuarst kasutab oma töös meditsiinilisi erivahendeid ja isiku kaitsevahendeid vastavalt spetsialiseerumisele, IKT-vahendeid ja tarkvara vastavalt spetsialiseerumisele.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Kohtuarsti töös on vajalikud ausus, objektiivsus, korrektsus, stressitaluvus, koostöö- ja vastutusvõime, hea analüüsi- ja otsustusvõime ning iseseisvus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Kohtuarst, tase 8 on läbinud arstiteaduse õppekava ning omab vastavat diplomit, on läbinud residentuuri vastavalt spetsialiseerumisele:
kohtuarst-ekspert - kohtuarstiteadus;
arstlik kohtutoksikoloogiaekspert - kohtuarstiteadus, laborimeditiin, farmakoloogia või muu arstlik eriala, väljaõpe toksikoloogia valdkonnas;
kohtuhistoloogiaekspert - kohtuarstiteadus või patoloogia, väljaõpe histoloogia valdkonnas;
meditsiinilise kriminalistika ekspert - kohtuarstiteadus, väljaõpe meditsiinilise kriminalistika ja/või kohtuantropoloogia valdkonnas.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Kohtuarst, kohtuarst-ekspert, arst-toksikoloog, histoloog, patoloog, meditsiinilise kriminalistika ekspert, kohtuantropoloog.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kohtuarst, tase 8 kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid järgnevalt:
kõigile on kohustuslikud kompetentsid B.2.1 – B.2.7 ja läbiv kompetents B.2.15 ning spetsialiseerumisega seotud kompetentside hulgast tuleb valida vähemalt üks spetsialiseerumine:
kohtuarst-ekspert, kompetentsid B.2.8 ja B.2.9;
arstlik kohtutoksikoloogiaekspert, kompetentsid B.2.10 – B.2.12;
kohtuhistoloogiaekspert, kompetents B.2.13;
meditsiinilise kriminalistika ekspert, kompetents B.2.14.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Ekspertiiside ja uuringute tegemine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) tutvub ekspertiisimäärusega/uuringu saatekirjaga ja muude ekspertiisiks/uuringuks esitatud materjalidega; tutvub visuaalselt ekspertiisi või uuringu objektiga; kontrollib ekspertiisi-/ uuringumaterjalide ja saatedokumentide omavahelist vastavust; vastuolude või puudujääkide ilmnemisel taotleb materjalide täiendamist/parandamist; tellib lisamaterjali vastavalt vajadusele või suhtleb menetlejaga täiendava teabe/materjalide saamiseks; 2) sisestab ekspertiisiks või uuringuks vajaliku informatsiooni akti vastavalt õigusaktidele ja juhenditele; 3) teeb keeruka kohtuarstliku ekspertiisi ja/või uuringu vastavalt juhenditele ja õigusaktidele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; 4) teeb või tellib täiendava uuringu, lähtudes juhenditest; vastavalt täiendavate uuringute vastustele interpreteerib tulemused; 5) koostab eksperdiarvamuse põhjenduse, tuginedes lähteandmetele, uuringute kirjeldusele, esitatud materjalidele ja õigusaktidele; 6) koostab oma eriteadmistest lähtuvalt erapooletu eksperdiarvamuse/uuringuvastuse, vastates menetleja küsimustele; 7) teeb uuringu vastavalt juhenditele ja õigusaktidele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; koostab oma eriteadmistest lähtuvalt erapooletu uuringuvastuse. Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.	
B.2.2 Bioloogilise materjali võtmine ekspertiisiks või uuringuks	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) hindab ekspertiisiks või uuringuks bioloogilise materjali võtmise vajalikkust/võimalikkust, arvestades eesmärki, kasutades kinnitatud meetodikat; töötab välja uusi meetodeid bioloogilise materjali võtmiseks; 2) võtab ekspertiisiks või uuringuks vajaliku bioloogilise materjali vastavalt juhenditele; tagab materjali pakendamise vastavalt juhenditele ning selle säilimise vastavalt transportimise viisile; kasutab materjali võtmiseks ja pakendamiseks ettenähtud vahendeid; juhendab/õpetab kohtuarste bioloogilise materjali võtmise uute meetodite kasutamisel; 3) täidab bioloogilise materjali saatmiseks vajaliku dokumentatsiooni vastavalt juhenditele; 4) vastavalt uuringute vastustele interpreteerib tulemused; kasutab tulemust ekspertiisi/uuringu tegemisel. Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.	
B.2.3 Väljakutsetel osalemine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) teeb isiku meditsiinilise läbivaatuse vastavalt õigusaktidele, arvestades toimunud sündmust ja kasutades selleks ettenähtud vahendeid; fikseerib tulemuse kokkulepitud korras; 2) teeb surnu vaatluse surnu leidmise kohas või muus surnu asukohas vastavalt juhendile, kasutades selleks ettenähtud vahendeid;	

3) annab menetlejale esialgse arvamuse, tuginedes objektiivsele leiu ja vaatluse tulemustele; konsulteerib menetlejat sündmusepõhiselt.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

B.2.4 Osalemine kompleks- ja/või komisjonilistes ekspertiisides

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

- 1) ekspertiisimääruse ja saadetud materjalide läbitöötamisel hindab kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vajalikkust, tuginedes lähteandmetele ja olemasolevale ekspertiisimaterjalile;
- 2) teavitab kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vajalikkusest menetlejat; teeb menetlejale ettepaneku komisjoni moodustamiseks, arvestades ekspertiisiks vajaminevat kompetentsi ja pädevust;
- 3) koordineerib komisjoni liikmete tööd, kutsudes komisjoni kokku, tehes kokkuvõtte olemasolevatest ekspertiisimaterjalidest, informeerides menetlejat täiendavate materjalide vajalikkusest jne, järgides ajakava;
- 4) teeb kompleks- ja/või komisjonilise ekspertiisi vastavalt juhenditele ja õigusaktidele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid;
- 5) valmistab ette ühise eksperdiarvamuse vastavalt menetleja küsimustele ning kooskõlastab selle komisjoni liikmetega;
- 6) eriarvamusele jäädes põhjendab teistele ekspertidele oma arvamust ja erimeelsuse püsimisel koostab eraldi eksperdiarvamuse, milles põhjendab oma arvamuse lahknevust.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

B.2.5 Osalemine kohtuistungil

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

- 1) vaatab läbi ekspertiisi-/ uuringumaterjalid; valmistub kohtuistungiks ette vastavalt eelinformatsioonile, tutvub erialase kirjandusega; komisjoniliste ekspertiiside puhul esindab kokkuleppel komisjoni eksperdiarvamust;
- 2) ilmub kohtu kutsel kohtusse; vastab menetlusosaliste ja kohtu poolt esitatud ekspertiisiakti sisu selgitavatele küsimustele; annab talle esitatud küsimustes teaduslikult põhjendatud arvamuse; väljendub selgelt ning oskab esile tuua olulise;
- 3) otsustab vastamise viisi ja põhjendab küsimustele vastamiseks vajalikku lisaaega; vastab esitatud küsimustele kirjalikult; vajadusel teeb taotluse täiendava ekspertiisi määramiseks.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

B.2.6 Enesearendamine ja valdkonna arendamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

- 1) täiendab ennast täienduskoolitustel ja hoiab ennast kursis erialase kirjandusega; tutvustab koolitusmaterjale kolleegidele ja jagab kolleegidega uuemat erialast teavet; teeb sisekoolitustel ettekandeid, kasutades täienduskoolitustel ning erialasest kirjandusest omandatud;
- 2) kontrollib kohtuarsti erialaga seotud töö kvaliteeti vastava komisjoni liikme või juhina, koostades kvaliteedikontrolli ülesandeid; osaleb kohtuarstide seltsi töös, tehes ettekandeid; tutvustab ning selgitab kohtuarsti tööd meedias; osaleb eriala arendamise ja erialaga seotud komisjonide töös riiklikul ja/või rahvusvahelisel tasandil;
- 3) koostab vastavalt eriala arengule valdkonna töö juhenditeid; hindab juhendite kaasajastamise vajadust ning teeb ettepanekuid paranduste sisseviimiseks;
- 4) hoiab end kursis ekspertiisi valdkonda reguleerivate juhendite ja õigusaktidega; analüüsib nende kitsaskohti ja teeb ettepanekuid õigusaktides paranduste tegemiseks või uute õigusaktide väljatöötamiseks;
- 5) projektide olemasolul osaleb riiklikes või rahvusvahelistes projektides ja/või juhib projekte või osaleb projekti juhtgrupis;
- 6) teeb riiklikel ja rahvusvahelistel konverentsidel erinevas vormis erialaseid ettekandeid;
- 7) avaldab erialaseid teadusartikleid ja/või raamatu peatükke või monograafiaid.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

B.2.7 Koolitamine ja juhendamine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

- 1) juhendab residentide olemasolul arst-residente erialases väljaõppes;
- 2) osaleb ekspertiisivaldkonna koolitusvajaduse hindamisel; koostab koolitusmaterjale, arvestades koolituse sisu ja eesmärgi ning sihtrühma vajadusi; viib sõltuvalt eesmärgist läbi eriala tutvustavaid koolitusi erinevatele sihtrühmadele;

3) teeb oma erialaga seotud teemadel ettekandeid ning esineb täienduskoolitustel arstidele, menetlejatele ja teistele; viib läbi praktilisi koolitusi koostööpartneritele;
4) juhendab võimalusel üliõpilasi bakalaureuse-, magistri- või doktori õppeastmes.

Teadmised:

1) täiskasvanute koolitamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel tuleb spetsialiseerumisega seotud kompetentside hulgast valida vähemalt üks spetsialiseerumine:
kohtuarst-ekspert, kompetentsid B.2.8 ja B.2.9;
arstlik kohtutoksikoloogiaekspert, kompetentsid B.2.10 – B.2.12;
kohtuhistoloogiaekspert, kompetents B.2.13;
meditsiinilise kriminalistika ekspert, kompetents B.2.14.

Kohtuarstlik ekspertiis

B.2.8 Isiku kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemine

EKR tase 8

Tegevusnäitajad:

1) teeb isiku kohtuarstliku, sh günekoloogilise/ androloogilise läbivaatuse vastavalt juhenditele, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; dokumenteerib andmed vastavalt juhenditele, kasutades eestikeelset terminoloogiat;
2) töötab läbi isiku kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemiseks esitatud meditsiinilise dokumentatsiooni; konsulteerib vajadusel teiste meditsiinieriala spetsialistidega;
3) kirjeldab vajadusel asitõendit; hindab vigastuse morfoloogiliste tunnuste vastavust asitõendi omadustele; vajadusel tagab asitõendi pakendamise ja saadab edasi uuringuteks vastavalt juhendile;
4) hindab tervisekahjustuse olemasolu, tekkimise viisi, vajadusel tervisekahjustuse seost terviseseisundiga, eluohtlikkust/kestust jm ning määrab tervisekahjustuse tekitamise aja, tuginedes erialastele ja üldmeditsiinilistele teadmistele ning lähtudes isiku meditsiinilisest läbivaatusest ja/või olemasolevatest meditsiinilistest dokumentidest;
5) hindab isiku terviseseisundit lähtuvalt isiku meditsiinilisest läbivaatusest ja/või olemasolevatest meditsiinilistest dokumentidest; annab hinnangu isiku võimelisuse kohta osaleda menetsustoitomingutes ja kanda karistust; teeb keerukaid ekspertiise, kaasates vajadusel teiste meditsiinierialade spetsialiste;
6) hindab meditsiinitöötajate tegevuse õigsust, lähtudes meditsiinilistest dokumentidest ja/või isiku läbivaatusest, Eesti ja rahvusvahelistest ravijuhenditest ja üldisest heast meditsiinitavast.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

B.2.9 Surnu kohtuarstliku ekspertiisi ja uuringu tegemine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1) teeb surnu kohtuarstliku lahangu vastavalt juhenditele; dokumenteerib andmed vastavalt juhenditele, kasutades eestikeelset terminoloogiat;
2) juhendab ja kontrollib preparaatori ja muu abipersonali tööd; korraldab ekspertiisiks või uuringuks vajaliku bioloogilise materjali võtmise vastavalt juhenditele;
3) kirjeldab asitõendit; hindab vigastuse morfoloogiliste tunnuste vastavust asitõendi omadustele; vajadusel tagab asitõendi pakendamise ja saadab edasi uuringuteks vastavalt juhendile;
4) võtab koetükid histoloogiliseks uuringuks; vajadusel archiveerib võetud materjali, kasutades selleks ettenähtud vahendeid; hindab histoloogilisi muutusi ja interpreteerib tulemusi;
5) vormistab kohtuarstliku diagnoosi vastavalt juhenditele, tuginedes erialastele ja üldmeditsiinilistele teadmistele;
6) määrab surma põhjuse, tuginedes olemasolevatele lähteandmetele, lahanguleiule, täiendavatele uuringutele, ekspertiisimaterjalidele ning juhenditele; vajadusel hindab tervisekahjustuse olemasolu, tekkimise viisi, tekitamise aega, eluohtlikkust/kestust jm, tuginedes olemasolevatele lähteandmetele, lahanguleiule, täiendavatele uuringutele, ekspertiisimaterjalidele ning juhenditele;
7) vormistab nõuetekohase arstliku surmateatise.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

Arstlik kohtutoksikoloogiaekspertiis

B.2.10 Toksilise aine toime hindamise ekspertiisi ja uuringu tegemine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) hindab toksilise aine põhjuslikku seost surmaga toksikoloogia labori tulemuste ja lahanguleidude alusel; võimalusel arvutab surma põhjustanud toksilise aine annused, arvestades toksilise aine kontsentratsioone bioloogilises materjalis ja surnu eripärasid; mürgistuste kahtlusel osaleb võimalusel koos kohtuarstiga lahangu tegemisel; erijuhtudel otsib võimalusi määrata bioloogilisest materjalist toksilist ainet väljaspool oma asutuse laborit; 2) kirjeldab isikul või surnuga kaasas olevat võimalikku toksilist toimet põhjustavat asitõendit ning vajadusel saadab aine laborisse uuringuteks vastavalt juhenditele; hindab tervisekahjustuse tekke võimalikkust, lähtudes toksiliste ainete riskianalüüsist; 3) hindab vastavalt juhenditele isiku toksilisest aine põhjustatud tervisekahjustust, lähtudes isiku anamneesist, läbivaatusest ja meditsiinidokumentatsioonist; kirjeldab toksilise aine toimet ja toime kestust lähtuvalt toksilise aine toimemehhanismist ja manustamisviisist; osaleb meditsiinitöötajate tegevuse õigsuse hindamise komisjoni töös, lähtudes meditsiinilistest dokumentidest ja/või isiku läbivaatusest, Eesti ja rahvusvahelistest ravijuhenditest ja üldisest heast meditsiinitavast; 4) konsulteerib kohtuarsti aine toksilisuse, toimemehhanismi, manustamisviiside ning toksilise annuse osas, viidates vajadusel erialasele kirjandusele; nõustab proovimaterjalide võtmist toksilise aine uuringuks.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.	
B.2.11 Narkootiliste ainete suurte ja väikeste koguste hindamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) töötab läbi kohtukeemia narkootiliste ainete ekspertiisiaktid; küsib vajadusel kohtukeemia eksperdilt ekspertiisi läbiviimiseks vajalikke sündmuspõhiseid lisaandmeid; 2) teeb kindlaks joovet tekitavate narkootiliste või psühhotroopsete ainete ühekordsed annused, lähtudes erialase kirjanduse andmetest; arvutab narkootilistest või psühhotroopsest aine kümnele inimesele joovet põhjustavad annused, lähtudes ühekordsest annusest; kirjeldab uute narkootiliste ainete toimeid ja manustamisviise.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.	
B.2.12 Joobe tuvastamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1) tuvastab narkootilisest või psühhotroopsest aine tingitud joovet/häirunud tervises seisundit isikul vastavalt juhenditele; teeb dokumentide alusel ekspertiise, tuvastamaks joovet narkootilisest või psühhotroopsest aine; 2) arvutab vere alkoholi/narkootilise või psühhotroopse aine kontsentratsiooni tagasi sündmuse hetkele, kasutades menetluse käigus fikseeritud andmeid.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.	

Kohtuhistoloogiaekspertiis	
B.2.13 Histoloogiliste preparaatide interpreteerimine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) hindab lisavärvingute tegemise vajadust, arvestades surma põhjust, tervisekahjustuse olemasolu ja histoloogilist leidu; valib vajadusel diagnoosi täpsustamiseks sobiva lisavärvingu; 2) kirjeldab histoloogilist leidu ja vormistab nõuetekohase histoloogilise diagnoosi; 3) juhendab ja kontrollib histoloogialabori personali histoloogiliste preparaatide tegemisel; 4) vajadusel konsulteerib kohtuarsti histoloogilise leiu diagnoosimisega; 5) töötab välja/rakendab uusi histoloogiliste uuringute meetodeid; teeb ettepanekuid vajalike aparatuuride uuendamiseks ja kaasajastamiseks.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.	

Meditsiinilise kriminalistika ekspertiis	
B.2.14 Meditsiinilise kriminalistika ekspertiiside ja uuringute tegemine	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) kirjeldab ja loetleb esitatud bioloogilised materjalid ja asitõendid; teeb luude/objektide vaatluse ja fotografeerib need; teeb võrdlusanalüüsi põhjal järelduse luude kuuluvusest inimesele; võimalusel teeb kindlaks surnu või luude	

sookuuluvuse ja vanuse, kasutades visuaalset vaatlust, antropoloogilisi mõõtmisi jm uurimismeetodeid; kirjeldab surnu/luude eritunnuseid, võtab võrdlusmaterjali surnu identifitseerimiseks; võimalusel võrdleb bioloogilist materjali isiku fotodega;

2) teeb isiku läbivaatuse, kaasates teiste meditsiinierialade spetsialiste; hindab radioloogiliste ja vajadusel teiste meditsiiniliste uuringute tulemusi ning teeb otsuse isiku oletatava vanuse kohta;

3) traumamehhanismi kindlakstegemiseks võrdleb vigastusi inimese riietel ja kehal; vajadusel tekitab ise oletatava esemega võrdlevaid vigastusi riidele või muule materjalile; võimalusel teeb kindlaks vigastuse tekitanud eseme;

4) tutvub kohtuarsti lahangu/ekspertiisiaktiga ja konsulteerib kohtuarsti võimaliku vigastust tekitanud eseme ja/või vigastuste tekkemehhanismi osas, tuginedes erialastele ja üldmeditsiinilistele teadmistele.

Hindamismeetod(id): portfoolio, eneseanalüüs, vestlus.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.15 Kohtuarst, tase 8 kutset läbiv kompetents	EKR tase 8
Tegevusnäitajad: 1) kasutab oma töös eesti keelt tasemel C1 ja vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 1 "Keelte oskustasemete kirjeldused"); 2) kasutab oma töös arvutit tasemetel: Moodul 1 – Info- ja sidetehnoloogia, Moodul 2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus, Moodul 3 – Tekstitöötlus, Moodul 4 – Arvutustabelid, Moodul 5 – Andmebaaside kasutamine, Moodul 6 – Esitlus, Moodul 7 – Veebisirvimine ja suhtlus, Moodul 12 – Turvalisus (vt lisa 2 „Arvuti kasutamise oskused”); 3) hoiab end kursis ekspertiisi puudutavate seaduste ja määrustega, järgib ekspertiiside tegemisel seadusandlust; järgib konfidentsiaalsuse nõudeid seadustest lähtuvalt; 4) järgib oma töös EKEI eetika põhimõtteid ning arsti eetikat.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	18-14052014-2.2/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Heldi Kase, Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (EKEI) Lääne-Eesti kohtuarstlik ekspertiisiosakond Merike Rump, EKEI kvaliteeditalitus Anastassia Tšernova, EKEI Põhja Eesti kohtuarstlik osakond Mailis Tõnisson, EKEI Lõuna-Eesti kohtuarstlik ekspertiisiosakond Marika Väli, EKEI, Tartu Ülikool
3. Kutsestandardi kinnitaja	Õigus- ja Sisekaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	15
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	14.05.2014
6. Kutsestandard kehtib kuni	19.04.2016
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2212 Eriarstid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	8
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Forensic Medical Doctor, level 8
C.3 Lisad	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused
Lisa 2 Arvuti kasutamise oskused